

Færøerne et tab. Mange tak for CD's bemærkning til det spørgsmål.

(Kort bemærkning).

Torben Lund (S):

Jeg forestiller mig ikke, at vi skal have en lang juridisk debat i dag. Vi havde jo en lang diskussion under forespørgselsdebatten. Men jeg skal bare lige sige, for at der ikke skal være nogen misforståelser, at jeg tror ikke, man kan få fastlagt et politisk ansvar ved de civile domstole.

Pia Larsen (V):

Venstre må tage afstand fra den form for undersøgelseskommission, som regeringen foreslår nedsat til opklaring af den færøske banksag. I Venstre er vi dog enige i, at sagen skal undersøges, men det er vores opfattelse, at så længe der ikke er skabt nye regler for den slags undersøgelser, bør retsplejelovens regler anvendes.

I bemærkningerne til lovforslaget omtaler regeringen højesteretspræsidentens henvendelse til Folketinget i efteråret 1993, herunder den drøftelse med præsidenten for Sø- og Handelsretten, Frank Poulsen, som angiveligt gik forud for henvendelsen.

Regeringen tager således Frank Poulsen til indtægt for sin stillingtagen i denne sag til trods for, at Frank Poulsen i dagbladet Information den 4. februar 1995 opfordrede statsministeren til at spørge retspræsidenterne, om de til trods for deres kritik af at bruge undersøgelsesretter vil gøre en undtagelse i dette særlige tilfælde.

Jeg tvivler stærkt på, at Frank Poulsen ville offentliggøre en sådan udtalelse, hvis han var overbevist om, at svaret ville blive det samme som i efteråret 1993. Desuden siger Folketingets tidligere ombudsmand, professor Lars Nordskov Nielsen, som tillige er formand for det udvalg, som Folketinget har nedsat til at finde nye undersøgelsesformer til sager som denne, til Jyllands-Posten den 20. januar 1995, at han ikke opfatter Pontoppidans brev som et krav om, at ingen sag kan blive genstand for en undersøgelsesret, før udvalgets arbejde er færdigt. Men regeringen har omhyggeligt undladt at følge disse udtalelser op. Indrømmet, regeringen ville have et problem, hvis en henvendelse til retspræsidenterne var blevet besvaret positivt, for så holder regeringens argumenter om retssikkerhed m.v. jo ikke vand.

Ifølge lovforslaget skal undersøgelsen foregå for lukkede døre, og lov om offentlighed i forvaltningen, forvaltningsloven og ombuds-

mandsloven sættes ud af kraft. På denne måde sikrer regeringen, at sagens omfang bliver begrænset mest muligt til skade for den færøske offentligheds mulighed for at danne sig et selvstændigt indtryk af, hvad der er foregået.

Regeringen henviser til, at tavshedsbestemmelserne i bank- og sparekasseloven sættes ud af kraft. Til dette har jeg kun at sige, at en dommer for bordenden vil være den bedste garanti mod, at oplysninger, der ellers er omfattet af banklovens tavshedsbestemmelser, slipper ud til offentligheden. En dommer har erfaringen og rutinen med at bestemme lukkede døre for dele af en sag, som der i øvrigt er fuld offentlighed om.

I det hele taget må den færøske befolkning og de færøske politikere føle sig rigtig dårligt behandlet af den danske regering. Æt er, at regeringen ikke vil efterkomme Færøernes ønske om en dommerundersøgelse. Det er i sig selv slemt nok, at man ikke vil tage dette hensyn til rigsfællesskabet. Noget andet er regeringens gentagne gange klart udtrykte mangel på respekt for Færøerne. Lad mig blot nævne et par eksempler.

Hver eneste gang landsstyret og Lagtinget skal tage stilling til et oplæg fra den danske regering, er det med mindst mulig betænkningstid, færrest mulige oplysninger og stort psykisk pres. Dette var tilfældet ved aktieombytningen i 1993, hvor lagmanden på et møde i Nationalbanken den 17. marts sagde til referat:

»... at landsstyret føler sig underinformeret forstået på den måde, at andre parter i forløbet, dvs. den danske regering, Finansieringsfonden og Den Danske Bank, har været bedre informeret.«

Nøjagtig det samme gentager sig i disse dage. Først siger regeringen blankt nej til andet end et ekspertudvalg med de begrænsninger for sagens mulige opklaring, dette indebærer. Ellers får Færøerne intet, siger regeringen. Men Færøerne holder stand, og nogle uger efter ankommer justitsministeren næsten uanmeldt til Færøerne med et nyt take it or leave it-forslag i tasken og forlanger, at de færøske politikere siger god for forslaget uden læsepause.

Hårdt presset lover ministeren til sidst at afvente fremsættelse af forslaget her i Folketinget, men det forhindrer ikke statsministeren i at offentliggøre forslagets indhold med det samme på et hasteindkaldt pressemøde.

Endnu et eksempel på specielt statsministerens mangel på respekt for Færøernes situation